

Abstrakt

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je v teoretické části popsat oblast odborného zacházení s vězněnými uživateli drog a zasadit ji jak do širšího rámce teorie kriminogenních rizik a potřeb, tak především do rámce léčení duševních poruch. K závislosti na psychoaktivních látkách se zejména u vězněných osob často přidružují další duševní poruchy, což je téma, které je v předkládané práci poměrně široce diskutováno. Jsou zde popsány jednotlivé druhy odborných intervencí, které se v českých a zahraničních věznicích používají v rámci zacházení s vězněnými uživateli drog. U většiny těchto intervencí je ilustrováno, jak jsou tyto zajištěny a využívány v zahraničních věznicích a zejména pak v rámci českých věznic. Popsány jsou intervence spojené s nástupem do věznice, detoxifikační léčba, poradenské a další programy s nízkou intenzitou. Zvláštní důraz je položen na residenční vězeňské programy, jejichž hlavním reprezentantem je vězeňská terapeutická komunita pro drogově závislé a na substituční léčbu. Velký prostor je pak věnován výzkumným studiím, v rámci nichž byla zjišťována efektivita těchto programů a vliv účasti odsouzených v těchto programech na snížení jejich recidivy a znovuvěznění.

V empirické části předkládané práce jsou prezentovány výsledky průřezové epidemiologické studie, která proběhla formou dotazníkového šetření ve třech vlnách v letech 2010, 2012 a 2014 ve všech českých věznicích na reprezentativních vzorcích odsouzených ve výkonu trestu odnětí svobody. Závěry studie ukazují na vysokou prevalenci užívání drog amfetaminového typu v populaci českých vězňů a to jak před uvězněním, tak i během pobytu ve věznici. Dále byla studií zjištěna vysoká míra injekčního užívání drog v populaci odsouzených. Zjištěná míra prevalence problémového užívání drog v populaci českých vězňů přesáhla hranici 30 % a byl potvrzen její statisticky významný nárůst mezi lety 2010 až 2014. Dále byla studií potvrzena statisticky významně vyšší míra prevalence problémového užívání drog v populaci vězněných žen než v populaci vězněných mužů.